

БЕЛАРУСКИ ШЛЯХ

Адрес редакцыі і адміністрацыі:
Серпуховская вул. д. № 12

Рэдакцыя адчынена ад 1 да 2 гадз.
пасля поўдня.
Адміністрацыя—зрана ад 10 да 2 гадз.
У вечары ад 5 да 7 гадз.
Рэдакцыя пакідае за сабой права па-
праўляць перасыланыя рукапісы і ко-
респондэнцыі.

Цана
асобн. нум. 15 к.

Падпіска: з дастаўкай да дому у Мін-
ску на 1 месяц 3 рублі.

Цана асобна:
за перш пятагу на 1-й стран. 1 руб.
на апошняй—50 кап.

Штодзенная грамадзка-палітычная газэта.

№ 2.

Мінск Панядзелак 25 сакавіка 1918 г.

Год I.

Выдавецтва газэты „Беларускі Шлях“ гр. П. Алексюном прэдадана выдавецкаму т-ву „Заранка“ у Мінску. Рэдактарам з 2 нумэру становіцца гр. А. Прушынскі, пры бліжэйшым учасьці тых самых супрацоўнікоў.

Беларускае Выдавецкае
Т-во „Заранка“ у Мінску.

У звязну з прынятымі на сябе новымі абавязкамі у беларускай культуры і палітычнай працы, рэдактарства газэты „Беларускі Шлях“ пераходзе да грамадз. А. Прушынскаго. Мірунак газэты астаецца той самы, які абвешчаны быў у № 1.

П. Алексюм.

Мінск 25/III.

Старае самадзяржаўе улезло у вайну. Вайна выказала банкрутства ўсёй сыстэмы. Шэрыя гэрое зацікалілі зямлю трунамі; здрада, здрада, здрада, „глухость или преступление“—скрозь вылезалі, як шыла з мёшка. Ахвяры крывавыя народу, як бы былі для каго то чортавым жартам, спосабам зрабіць кар’еру, хапнуць грошы. Цара і «верхнікоў» ставілі прычынай бяды і нішчэльнай вайны, каторай ні было відаць канца. Іх скінуті досыць лёгка, як непазбаўны дадатак. За міністэрства кн. Львова і іншае расійскае дзяржаўнасць і імперыялізм мелі надзею, што вайну можна ішчэ выйграць і зноў будзе вялікая свабодная Расея. Народ ад свабоды, каторая так неспадзевана дасталася яму у агромнай прапорцыі, спачатку ішчэ помпёў аб абавязку да дзяржавы і хацеў як найкарэй атчапіцца ад мук вайны спосабам пабеды.

Тым часам энергія выкарыстаць свабоду расла ні «па дням, а па часам». Старыя абіды, ваенная жалезная рука, неудайная вайна, векавыя думкі аб зямлі і волі,—усё гэта бухнула як вулкан.

Народныя цёмныя масы, безпраўныя, заціснутыя—былі проста аглушаны. С пекла—проста у рай.

Але згарыстаць з гэтаго прасветлага раю перашкаджаць вайна.

Альбо пабеда—і тагды ў рай, альбо мір—і тагды райскае жыццё.

На што мне зямля і воля, калі мяне заб’юць, сказаў Керэнскаму салдат; але так гаварыла ўся армія!

Мілюкоў зляцеў, бо народ думаў, што ён перашкаджае спакою. Керэнскі зрабіўся «глаунаугаварывающим». Ave Caesar, morituri te salutant, маглі толькі крычаць рымскія легіёны, гдзе была смерць за непослух. Армія ўжо развалілася бяз дысцыпліны, пачала митынгаваць, каб знайсці хто гэта не даець рабіць мір.

Хто?

Хітра скручаныя прычыны вайны, міжнародная канкурэнцыя, рынкі для прамышленнасці, прэпраіводства адных, як Германія, адсталасць другіх с лежачымі натуральнымі багацтвамі, як Расея.

З гэтай усеі бібліі вайны народ цёмны злавіў вухам толькі адно слова: гэта буржуй робіць вайну, мучыць людзей.

Буржуй!

Цягнець вайну ён, а значыць ні пушчаць ў рай, гдзе хлеб, уся зямля і ўся свабода народу.

Далой буржуйе ў вяртанічкох, далой інтэлігенту!

Знайсціся і фанатыкі, і утапісты—як Ленін і проста жудзікі, дэмагогі, каторых митынг узнасіў на высату уласці з маршоты.

Далой буржуйе: уся ўласць саветам, яны зробіць мір.

Зрабілася ўласць вуліцы, салдацкаго бота.

Па свому—народ і вуліца былі лёгічны. Калі «вуліца» і выкідвала якое «каленца» дзікае, то гэта было рэзультатам цемпаты.

Вайна спынілася!

Німа вайны!

Пайшла ўжо вайна за ўласць велікарасійскаго большэвіцкаго цэнтралізму.

Вяршынка самадзяржаўя звалілася, але самадзяржаўная маса астатлася.

«Савецкая ўласць» прэняла с лёгкасцю ўсе фасыны самадзяржаўя, і народ іх прыняў, як натуральнае і прыроднае.

Ратуючыся ад анархіі і развалу, краіны з нацанальным жывучым інстынктам, Украіна, Беларусь, Дон, Эстонія—стараліся аддзяліцца для свайго збаўлення ад гніючай цэлай імперыі...

Беларусі ўсё такі рэвалюцыя прынесла, парваўшы ланцугі рабства, вялікую карысць: яна выгатавала у сваім катле ўсю гніль старога парадку, яна прабудзіла народы ад умысловаго сну, адкрыла народу неаб’ятныя перспектывы сацыяльных і палітычных праблемаў. Вялізарныя пробы самаго народу рашыць у адзін момэнт і сваім розумам самыя цяжкія праблемы жыцця ня могуць быць толькі высмейаны і заціснуты. Ім трэба даць толькі правільны ход, каб творчая энергія знайшла дарогу. Вайна і рэвалюцыя шмат збурывае, але разсеяла і насення вялікай творчасці. Die Lust der Zerstörung ist schaffende Lust.

Пасля вайны.

Адбудаваць збурэных хат.

Збурэна вайной вясковых хат каля 200 тысяч, а з мястэчкамі і гарадамі ешчэ больш. Есць брашура—выданьне «Сахі» № 5 «Будова», напісаў А. Віленскі. Гэта пачатак кнігі аб будове,—вайна абарвала гэту працу. Тут акуратна падлічана колькі матэрыялу і грошай пайшло на будову сядзіб сярэдняго беларускаго селяніна.

Хата, гумно, цуна, хлеб, сьвіран, паветка—разам 2210 р. старымі цэнамі. Цэны гэтыя цяпер нічога не гаваруць, але з «Будовы» можна бачыць колькі пайшло пнёў, цвякоў, цэглы, вапны, гонтаў і т. д.

Гэта клясычнае і дэталнае апісанне сярэдняй сядзібы.

Хаўрусныя хаты.

Вайна кончыцца, мільёны бежанцоў прыдуць на сваіх пажарышчы. Трэба зрабіць якую небудзь хату. Лясоў—трэба лічыць—бадай мала засталася. А трэба, каб была якая страх над пакутнай бежанскай галавой. Каб кожны сам асобна

зрабіў якую зямлянку, то трэба трохі менш дрэва, як на хату.

Одно відаць з гэтаго, як і з засевам зямлі (глядзі № 1 Бел. Шл.) хаўрусам па 3—4 сямі,—з вясны, калі увесць час пойдзе на засевы і агароды, трэба жыць у палатках, бараках. Ад вайны і ад фронту расійскаго і германскаго можна пазбіраць якіх 50—100 тысяч палатак і трэба зрабіць і кухні, і харчы, як інтэндантскім спосабам.

Дрэва з анопау.

Гібель дрэва ўсажэна ў акопы. 600 верст фронту на Беларусі акапаў у дзесяць разоў. Абшыўка акапаў, казыркі, землянкі, бліндажы, лісы норы дрэва бяз канца. Часць дрэва стухла, але яна пойдзе на выпалку цэглы.

Платы з дроту.

Цэлыя мільёны пудоў калючаго дроту набыта на фронце. Гэты дрот павінны прэдаць бежанцам, сабраўшы і калы: бяз плоту ня можа абыйсціся гаспадарка.

Праца безработным.

І цяпер ужо астаноўка фабрык, каторыя працавалі на вайну і разруха эканамічная, выкінулі мільёны людзей на брук і голад.

Трэба зараз жа арганізаваць работы па разборцы фронту і сыстэматызацыі матэрыялу.

Трэба парабіць лесасілкні, ханя б с круглымі піламі, каб усе што можна пілаваць на дошкі, палавінікі, латы, брускі дзеля вокнаў, налічнікі: гэта многа аблегчае будову і транспарт.

(Працяг будзе).

Скрыпты шовініста.

Адкуль знеацку ўзялося ў большэвікоў гэтакае міралюбства? Цэнтральны выкан. камітэт «савітов» у Петраградзе значнай большасцю прымае мірны дагавор з Германіяй, «савет народных камісараў» праз камісара нацыянальных спраў аб’яўляе аб запыненьні непрыязні між народамі(?) Расіі і Украіны, зноў-жа «Смольняне» падпісалі трактат з рэ-

люційным урадам Фінляндзіі, на моды якога абавязаліся ачысціць Фінляндзію ад свайго войска (а значыць і «чырвонай» арміі?);—што гэта значыць?

Зрабіўся буржуй «таварыш» Крыленка? Ці узнісся жывым у рай «нарком» чырвонай арміі Дыбенка? Ці пачырванелі ў Фінляндзіі белавардзейцы? Ці можа сацыялізіраваці, раздзялілі усім па кавалачку: Грушэўскі—свой розум, Віннічэнко—артызм і панопаную, але ішчэ добрую марынарку, «буржуазная українская Рада» ў якой засядало каля 700 буржуаў з украінскіх с.-р. і с.-д.—сваю «буржуазнасьць»?

Ой не! Жывець «пролетарый» Крыленка, ходзіць па зямлі «нарком» Дыбенка, бялюць фінскія гвардзейцы, трымаюць пры сабе сваю буржуазнасьць украінскія с.-р. і с.-д. Дык адкуль жа цуд гэты з большэвікамі? І як раз пасля таго, як дэмагогі адабралі у гогаў Новачаркаск?

А для цуду патрэбна было, каб з’явіліся з заходу і ўсходу мільёны анёлаў згоды, і прапісалі большэвіком артыкулы праваў і жыцця «павадлуг Боскаго і людскіх законаў».

Часамі скажыш, як тоя агароднае пужало у Высшыянскаго Wesell’ю: «меу ты, хаме, волі роги!»

А. Новадворскі.

Весткі з Расіі.

ПЕЦЕРБУРГ. [Рейтер 20 г. м.]. Камісар марскіх спраў Дыбенка арыштаваны за ні атдачу патрэбных распараджэнняў для абароны Нарвы.

ПЕЦЕРБУРГ. [Рейт. 20 г. м.]. Савецкія ўласці пагадзіліся з урадам Кітаю у справе ўрэгуліравання пытання аб рубяжах.

ПЕЦЕРБУРГ. [22 г. м. Э. К.]. Даносіць з Масквы, што савецкі ўрад пастановіў наладзіць прымусовую палычку. Фінансавай камісіі даручэна апрацаваць праект.

ПЕЦЕРБУРГ. [22 г. м. Э. К.]. Маскоўскі Пагрмарх Ціхан с прычыны большэвіцкаго удіску на духавенства

склікаў усе-духоўны кангрэс у Маскве дзеля ўстанавлення становішча царквы да савецкага праўлення.

МАСКВА. [20 г. м. Э. К.] Савецкі ўрад аб'явіў соцыялізацыю гандлёвага флоту.

Усе гандлёвыя караблі лічунца ўласнасцю ўсяго народу.

Забіўства 7 студэнтаў.

Петраград, 7-го сакавіка. Арыштованыя на Міліённай вуліцы за прызыў к збройнаму паўстанню проціў рэспублікі радаў 7 студэнтаў былі разстраляны пасля споўнення формальнасцяў, устанавляючых іх віну.

Аслабленне Бурцэва і Авксентьева.

Петраград, 7 сакавіка. Праз пастанову следчай камісіі ўволены з арэшту Бурцэў і Авксентьеў.

Роспускі «Центробалта».

Петраград. Прыказам «Совнаркома» флот «Центробалта» аб'яўлен ні існуючым і абавязан у трохдзённым тэрмін аслабіцца памешканне, якое дагэтуль займаў.

Прыказ Леніна.

Ленін распарадзіўся, каб пачоватэлегграфных служачых, якіх безперарывна працуюць на гасударства, лічыць споўняючымі абавязковую «трудоваю повинність» і ні назначай ні на якія другія работы.

Лісты чырвонагвардэйцам перасылаліся будучы бяз марак. Трэба толькі рабіць надпісы «у чынную армію».

«Нарколетель Сафонов» —

гэта значыць, што «народным камісарам» Петраградскай Тэлеграфнай Агенцыі ёсць нейкі Сафонов.

На далекім усходзе.

20 г. м. Каля Благовешчанску ідуць новыя бітвы. Ваенныя сілы, выступаючыя проціў большэвікоў, змушаны адступіць. Японскія каланісты з вялікай паспешнасцю пакінулі горад. (Berl. Lok.).

22 г. м. Паводлуг тэлеграмаў с Пекіну і Токію у Парыж, ёсць замер аб'яднення Владзівастоку міжнародным портам, разглядаючы «міжнароднасць», як прыналежнасць да калоніі (Berl. Tag.).

21 г. м. Парыскі «Herold» паведамляе с Токію, што японскі ўрад прызваў 7 гадоў запасу і аб'явіў сталіцу ў стане аблогі. (Berl. Lok.).

Мінскае жыццё

Новае Беларускае выдавецтва.

19-га сакавіка адбыўся першы сход Мінскага Беларускага выдавецкага Таварыства на веры «Заранка».

Мэты «Заранкі»: друкаванне школьных падручнікаў і другіх кніжак у беларускай мове, а так сама перыядычных выданняў. Поўнапраўным сябром т-ва ўносіцца 100 руб., непоўнапраўным сябром — ня менш 15 руб. Цякучы рахунак «Заранкі» у Мінскім Т-ве Узаснага Kredyту № 1798. Запіс у сярэ: прымаецца на Серпухоўскай 12. У праўленне

выбраны: юрыст П. Алексюк — старшыня; культур — інжэнэр Цвірко — Годышкі — скарбнік і А. Уласаў — пісар.

У грамадзкіх арганізацыях.

Пытанне аб нывыплаце пэнсіі і «ліквідацыйных» афіцыйністам астаецца пакуль што адным з вострых пытаннеў на дзённым парадку. Асабліва цікавае гэта мае для вялікага штату (каля 6000 чал.) работнікаў пры б. упраўленні начальніка дарожных работ пры Х арміі. Вялікая лічба іх, ні атрымаўшы пэнсіі ад студэня (января) месяцу акупацыі ўспыгла саўсім ніспадзевана. Цяпер для іх амаль ні прапала ўсякая надзея атрымаць калі небудзь заробленыя грошы. Склад пры упраўленні нацраб Х да дня акупацыі аказаўся «разбітым»; больш іраворныя з агенцаў расхалілі прадукты, інвентар варштату і транспарту, ладункі («вещевые предметы») каламашкі, брычкі, сані і інш.; другіе, седзючы каля мора, чакаюць пагоды, бязскуптэчна абіваючы парогі прыватнай квартэры б. начальства. «Разбіты» склад (заведуючаму Панькоўскаму, б. жандарму, за тыдзень перад акупацыяй начальствам была зроблена прапавыцыя перадаць склад другой болей годнай веры асобе, тэхніку Камарову), дзякуючы здольнасці яго кіраўнікоў выкручвацца, папаў у шчаслівую лічбу прыдаткаў прымацікаваных, як і шмат другіх грамадскіх устаноў да месцовай управы. Управа, спадзяючы, раней ці пазней разбіраецца якая спадчына дасталася ей ад усякіх «согор» і «нацрабоў» гатунку п. п. Панькоўскіх, каторым «ні да твары» і ні да характару быць на службе ў тутэйшых месцах.

Ніхай работнікі Нацраба Х звернуцца с сваімі жалобамі паміж іншым і да Управы — да яе прыпадкам перайшло каля 1000 пуд. жалеза... Астальное ўсё шчэзла, прыстаўшы да нечых ліпучых жандарскіх лапаў...

Мы ішчэ вернемся да пытання аб парадках і спосабах выплаты пэнсіі і ліквідацыйных у нікаторых нядобрай памяці грамадскіх установах. Так сама зачэлім і дзеельнасць «мобілізацыйных» становаў гэтых цёплых гнёздаў, чыста і гладка працаваўшых «на абарону»... ат воінскай павіннасці.

Маём для гэтага багатую мазічную каллекцыю.

З быту малезнадарожнікаў.

Харчовая частка ўпраўлення Л. Р. ж. д. дажыла апошніе дні. Служачым прадуктаў больш ні адпущаецца. Ад сарады 13 сакавіка абеды ў дэмакратычнай сталовай на ст. Мінск, — 1 р. 25 к. за дзвё стравы; — пачалі выдаваць бяз хлеба. З дня на дзень спадзяюцца, што сталовая зачыніцца. Гэта акалічнасць у звязку с чаканым скасаваннем аддэлаў упраўлення і ні выплаты

шмат каму с служачых пэнсіі, так сама ліквідацыйных, ставіць іх надта кепскае палажэнне.

На ліні Л. Р. ж. д. ад ст. Пруды да ст. Гомэль акупацыяна ўладаю выдан прыказ, каб ні пазней 2 сакавіка былі выплачаны пэнсіі пучевым служачым (ст. Гомэль і упраўленне выключалі). Пэнсіі павінны выплачвацца па нормам, якія былі да студэня 1917 году.

Спыняюць на сябе увагу значныя ўрэзкі: пераправы плата пучыкоў складаецца з «аспаўнога» царскага акладу, царскай прыбаўкі і мобілізацыйнай; параўноўваючы з нормамі большэвіцкага часу (з дадаткамі, згодна з дэкрэтам Маскоўскім і тымчасовага ўраду, а таксама «Плеханаўскай») — урэзкі гэтыя выглядаюць так: дарожны майстар, які дагэтуль атрымоўваў 227-250 р. месечна з момэнт акупацыі будзя атрымоўваць 113-125 р., т. е. у два разы меней; работнік на рэмонце замест 160 р. атрымоўвае ўсяго 40 р.; стрэлачнікам замест 200 р. будучы плаціць па 60 р. і г. інш.

Лягчэй зачэпаць новыя пэнсіі старшых служачых. Напрыклад начальнік дыстанцыі (у службе пуні) атрымае замест 300 р. 250 р.

Ст. Гомэль здаецца ад выключэння пацярпіць ні моцна бо, як чуваць, служачыя гэтыя здалалі звязці канцы с канцамі за рахунак зароботку станцыі, які там досыць значны. А для «упраўлінцаў» нывыплата пэнсіяў у звязку с скасаваннем аддэлаў суціць ні малую бяду.

16 сакавіка с прыказу акупацыянай ўласці зрэйстравана ўся вагонная гаспадарка Л. Р. ж. д. Тоя-ж мае быць зроблена і ў стасунку да ўсяго рухомага саставу.

Сярод чыноўнікаў.

Лічба безработных апрача жалезнадарожнікаў папоўнілася ішчэ і чыноўнікамі губэрнскага праўлення, Скарбовай Палаты, казначэйства і др.

Цяперашні стан іх больш чым сумны. Чыноўнікі губэрнскіх устаноў астаюцца с пачатку праз большэвікаў — бяз усялякіх асігновак ад студэня месяцу, служачыя Скарбовай Палаты і казначэйства — ад лютага.

Спадзяюцца, што гэты стан у хуткім часе здолае палепшыцца, німа чаго, бо асяродак спажываюшы гэтыя установы — Петраград — цяпер ад іх адцяты, а новая арганізацыя краева — гаспадарская німа ведама калі і на якіх пачатках нарыхтуецца.

Насцьцельна — цароўныя справы.

Ігумення Спялянскага (6 в. ад Мінску) каталіцкага жаночага манастыру м. Владыслава ўступіла с просьбаю да праваслаўнага епіскапа Георгія (Юрыя) аб перадачы пад загод каталіцкай духоўнай улады двух праваслаўных жаночых манастыроў: у Мінску, што на Прэображэнскай вул. і у мястэчку Івенцу, каторыя у такім разе сталіся каталіцкімі сьвятынямі.

Каб разабраць гэту просьбу, была зроблена камісія, у якую ўходзілі епіскап Георгі, двоя праваслаўных пан — ойцаў, — А. Оганюскі і А. Пігулеўскі — і троя каталіцкіх духоўнікаў.

Камісія мела дзвё нарады: адну у пакоях праваслаўнага ўладыкі, а другую у пакоях наместніка каталіцкага біскупа ксэндза О'Рурка. На гэтых нарадах, абедзвё стараны, абмяняўшыся прынцыпійальна нязгоднымі думкамі аб справе, ні да чаго ні прыйшлі.

Рэпрэзэнтанты праваслаўнага духавенства знялі с сябе поўнамоцніцтва і выйшлі с камісіі. Яны станова даводзілі, што манастыр у Мінску павінен належыць да праваслаўных, бо ўсе яго памешканні і дваровыя будынкі былі ўзнены шмат пазней, чым былі ўзяты на царкву самы касцёл.

Прэдстаўнікі каталіцкага духавенства асталіся пры іншай мыслі.

Цароўна-парафіяльныя школы.

Царкоўна-парафіяльныя школы ішчэ пры большэвіках пачалі пераходзіць пад апеку органаў самапраўлення месцовых і земскіх управаў.

Імі апекаваўся «эпархіяльны училищный совет», чыны якога апыніліся, да рэчы ўспомніць, крыху у іншым стане, чым служачыя у другіх установах, бо «савету» удалося атрымаць пэнсіі для сябе і настаўнікаў да 1 лютага.

Усе царкоўна-парафіяльныя школы дзеляцца гэтак: **второкласных-6**, «двухкласных» — 13 і аднакласных больш за 600.

С «второкласных» школаў выходзілі настаўнікі для «школ грамоты» разсыпаных па ўсёй эпархіі.

Змушаная жыццём «набеданоспаўчына», якая цупка трымалася тутак а ж да рэвалюцыі і заўсёды па непрыяцельску ставілася нават да такой здаецца свай радні, як «міністэрская» школа, цяпер паволі перафарбоўваецца.

Але шмат натхненнай, праўдзівай любові да народу траба мець таму, хто маціцца быць сейбітам «разумнаго, добраго, вечнаго» у народнай душы.

А грыбы павырастаўшы на гнаі набеданоспаўскай атруты, атручваюць нават мушкету, катарая на іх сядзе адпачыць, ці спажывіцца. Іх мейсца хіба толькі у гэрбарыю, каб людзі ведалі, чаго ім траба высцерагацца.

Аб вучэльнях.

Вучні казённой рэальнай школы займаюцца цяпер пазыя абеду у памешканні гімназіі Фрэйман, дзеля чаго плата за права вучэння за другую палавіну года паднялася у 2 разы, — замест 60 р. — 120 р. Бацькі нікаторых вучняў знаходзяцца у цяжкім стане, ні ведаючы што рабіць далей с сваімі дзяцмі, тым болей, што адміністрацыя вучэльні станова ча заявіла, што у гэтай палавіне года нікога ад платы ні уволяць.

Пытанне аб пераводзе назад у Мінск вывезенага у 1915 годзе адсюль настаўніцкага інстытуту, дзеля якога на гэтых днях прыезджаю сюды прэдстаўнікі яго, пакуль што, праз акупацыю краю, асталося ні развязаным.

Заняцця у нашым інстытуте у Яраслаўлю ідуць моцнымі тэмпам. Добрая, на паказ постаноўка навування зрабіла тое што нікаторыя с поудзеным гарадоў прапануюць інстытут усякія выгоды за перавод д іх.

Канечне такі разсаднік асцеты павінен вярнуцца на Беларусь і астацца у Мінску. У ад каго гэта залежыць павінна далажыць сваіх сіл, каб на роднае менне захаваць у цэласці і абараніць яго ад рабунку.

Дырэкцыя народных школаў губэрні, якую разам з усім штатам інспектараў большэвікі замерылі распусціць, істнуе яшчэ цяпер, але мізэрна. Памешчаецца разам с першаўшэйшай пачатковай школай і разнымі «курсамі» у адным будынку.

Афіцыйных зносін з «округам», які цяпер у Магілёве пакуль што німа.

Грошы для выплаты пэнсіі дырэкцыі і інспекцыі напрышлые тры месяцы так сама німа.

Непрыемна казаць, але мусім сказаць: ніхай п. п. з дырэкцыі і інспекцыі дарма не спадзяюцца і шукаюць сабе іншай працы. Час абрусіцельства, час глумлення народнаго духу, час рэлігійнай звады, час той працы, за якую панажывалі яны сабе на сыпну гарбы у мазгі грыбы, а на грудзі Анны і Станіславы, — прамінуу на Беларусь, зынік як мара разам с царызмам і большэвізмам. Цяпер патрэбны другія дырэкцыі і іншая праца для нацаналізацыі усіх беларускіх школ.

Весті с краю.

3 Віцебшчыны.

Як паведамляе газета «Вітебскі Лісток» ад 8 сакавіка у Полацкім і Дзвінскім паветах селяне працывацца нямецкім конным атдэлам, каторыя увозаючы парадак, варочаюцца на мейсцы валастных старшын на і т. д.

У самым Віцебску пачынаюць ішчэ большэвікі, упраўляючы праз «савет салд. Раб. Селянск. і Парабанскіх дэп.» і дзействуе «рэвалюцыйны штаб», пры якім арганізаваўся аддзел выведар (разведкі). Запасы жытняй мукі вычэрпаны амаль што ні саўсім. Дзеля гэтаго хлебная пайка змешчана да 1/4 ф. на дзень на чалавека. Газа з гарадскіх складаў паднялася да 25 к. за фунт. Губэрскі харчовы аддзел [секцыя] паабедваўся адпусціць для Віцебскаго, Полацкаго і Вялішскаго паветаў 1000 пуд. грэчных круп і 500 пуд. рыжовых, але абдэканкі ні споўніў, як высьняе цяпер, «ввиду отсутствия этих продуктов». На 6 сакавіка ў местовай бальніцы лічылася 88 чалавек заразных, з якіх 62 на нутраны (брушны) і 17 на сыпны тифус, 4 на грываўку, 1 на сыбірскую язву і г. д. У горадзе і ваколіцах ніскакой ад зладзеяў і разбойнікаў, якімі ў часе нападу ноччу 5 сакавіка на хату Ізэпа Бабошынскаго на вёсцы Струхава Курынскай вол. стрэламі з вінтовак забіты 2 дзяўчынкі, дачкі гаспадара, Леонора 16 гадоў і Эміля 18 гад.